

Yabancı Dil Öğretiminde Videolarda Dinleme Hızının Anlama Üzerindeki Etkisi

EBUBEKİR BOZAVLI^a

Geliş Tarihi: 16.02.2017 | Kabul Tarihi: 20.04.2017

Öz: Araştırma, yabancı dil öğretiminde videolarda dinleme hızının anlama üzerindeki etkisini saptamayı amaçlamaktadır. Araştırma örneklemini, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Fransız Dili Eğitiminden 11 yüksek lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Veriler, “TV 5 Monde Enseigner le Français” (Tv 5 Monde ile Fransızca öğret) adlı internet sitesindeki “7 jours sur la planète” (Dünyada Yedi Gün) uygulamasındaki her biri B1 intermédiaire düzeyinde ve dünya gündemiyle ilgili farklı konuları içeren, süreleri 2,5 ile 5 dakika arasında değişen 3 videodan elde edilmiştir. “Un festival pour retrouver le sourire” isimli videodan yavaş, “Marche Anti-Trump” isimli videodan normal ve “Zoran Mandlbaum : un homme ordinaire au courage extraordinaire” (Zoran Mandlbaum: olağanüstü cesaretiyle sıradan bir insan) isimli videodan ise hızlı yürütme hızı düzeyinde yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil öğretimi, anlama, dinleme, dinleme hızı, video.

© Bozavlı, Ebubekir, “Yabancı Dil Öğretiminde Videolarda Dinleme Hızının Anlama Üzerindeki Etkisi”, *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11, 2017, ss. 39-55.

^a Atatürk Ü. Kazım Karabekir Eğitim F. Yabancı Diller Eğitimi Bölümü
ebozavli@atauni.edu.tr

Influence of Listening Speed in Video on Understanding in Foreign Language Teaching

EBUBEKİR BOZAVLI

Received: 16.02.2017 | Accepted: 20.04.2017

Abstract: This article aims to determine the effect of the speed of listening in videos on understanding in foreign language teaching. The research sample is composed of 11 graduate students from Atatürk University Kazım Karabekir Education Faculty French Language Education Department. Dates were obtained from three videos which contains information on different topics related to the world agenda and ranging from 2,5 to 5 minutes in applications "7 jours sur la planète" (7 days in the planet) on the website "TV 5 Monde Enseigner le Français" (teaching French with Tv 5 Monde). Video entitled "un festival pour retrouver le sourire" (a festival to re-smile) has been utilized at the speed slow; video named "Marche Anti-Trump" (manifestations anti-Trump) at the speed normal and video entitled "Zoran Mandlbaum: un homme ordinaire au courage extraordinaire" (a courageous ordinary person) at the speed high. The data obtained as a result of the research were analyzed by descriptive analysis method.

Keywords: Foreign language teaching, understanding, listening, speed of listening, video.

© Bozavlı, Ebubekir, "Yabancı Dil Öğretiminde Videolarda Dinleme Hızının Anlama Üzerindeki Etkisi", *Iğdır University Journal of Social Sciences*, 11, 2017, pp. 39-55.

Giriş

Anadili ediniminde çocuğun, iletişim sürecinin etkin aktörlerinden biri olabilmesi için öncelikle konuşulanları işitmesi gerekir. Çevresinde bulunanların konuştuklarını işitmezse konuşarak kendini ifade edemez. Yetişkinlerin sözlerini duyması çocuğa davranış ve dil modeli olmak üzere iki model sunar. Birinci modelde çocuk, konuşmanın iletişim sürecinin bir parçası olduğunu diğerinde ise öğreneceği dilin yapılarını oluşturan unsurların neler olduğunu görür. Her iki modeli de sosyal çevre oluşturur (De Boysson-Bardies, 1996). Dolayısıyla anlama, konuşmadan önce gelir. Çocuk, doğumunu izleyen ilk aylardan itibaren işittiği çoğu ifadeye doğru şekilde tepki verir. Üç, dört sözcükten ibaret bir kelime hazinesi olsa dahi sayısız sözcük ve ifadeyi kolayca anlar. Yavaş yavaş kendini ifade etmeye başlaması ancak doğumundan ortalama on sekiz ay geçtikten sonra gerçekleşir (Delacroix, 1930). Çocukta dilsel gelişim onun içerisinde yaşadığı sözel çevreden bağımsız düşünülemez. Çevreyle etkileşim içerisinde çocuk, sahip olduğu dil yetisini geliştirir. Öncelikle anne ve ailedeki bireyler ve ilerleyen zamanlarda da çevresindeki diğer bireyler konuşma biçimleriyle çocuğun dilsel gelişimine katkı sağlarlar (Moreau ve Richelle, 1997). Prematüre dil becerilerini geliştirmek isteyen çocuk, dilsel çevresinden sadece dili değil iletişim kurma davetini de alır (Delacroix, 1934). Nitekim çocuğun dilsel çevreden soyutlandığı bazı vakalarda onun dilsel gelişimini sürdüremediği gözlemlenmiştir (Ganoac'h, 2006; L.Wyatt, 1973).

Dil ediniminin anlamayla başladığı anadili ediniminden farklı olarak doğal olmayan ortamlarda öğretiminin gerçekleştirildiği yabancı dile konuşma öğretimiyle başlanır. Öğrenmeye başladığı dilin daha önce ses sistemini yeterince işitmemiş ve gerektiği kadar içselleştirmemiş bireyden, yabancı dilde kendini ifade etmesi beklenir. Oysa sağlıklı bir iletişimin gereği olarak bireyin kendini ifade edebilmesi için söylenenleri anlaması gerekir. Aksi durumda konuşma monologdan öteye geçemez.

Öğrenilen yabancı dilin okul dışında pratik yapma imkânlarının bulunmadığı Türkiye gibi ülkelerde dilin sesletiminin işitilmesi teknolojinin sunduğu imkânlar dâhilinde yapılabilir. Bu imkânların en önemlilerinden biri videolardır. Yabancı dil öğretiminde videoların kullanılması öğrenenlerin kelime hazinelerini önemli ölçüde artırır ve onların dinleme ve anlama becerilerini geliştirerek sözel iletişimi etkin şekilde kullanmalarını sağlar (Chun ve Plass, 1996).

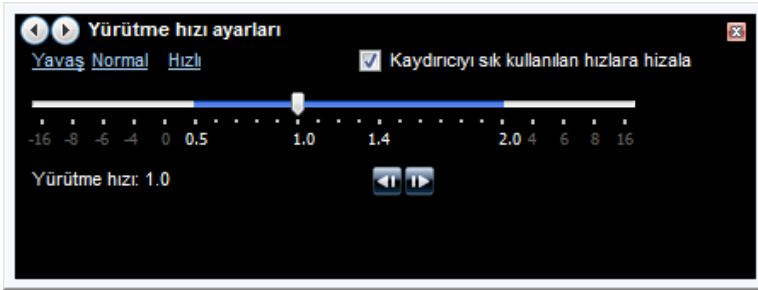
Okulda öğretilen yabancı dilde geçmişten günümüze yaşanan en önemli sorunlardan biri söylenenleri anlamayan ve kendini ifade edemeyen öğrencilerin var olmasıdır. Türkiye’de yabancı dil öğretiminde ihtiyaç analizlerini belirlemek için yapılan çalışmalar (Çavuşoğlu Deveci ve diğerleri, 2016), öğrenenlerin sözel dil becerilerinin geliştirilmesinin öncelikli olduğunu ortaya koymaktadır. Öğrenenlerin kendilerini en fazla yetersiz gördükleri ve önem verilmesi gerektiğini düşündükleri alanlar, dinleme ve konuşma becerileri alanıdır. Farklı bir dilde konuşma ve dinleme becerisi sosyal ve psikolojik niteliğinden dolayı özel olarak geliştirilmesi gereken karmaşık becerilerdir ve okulda öğretimi söz konusu olduğunda öğrenenlerin motivasyonunu artıracak teknolojik imkânlardan yararlanılmalıdır (Rosio, 2012). Bu yönde becerilerin geliştirilmesi için teknolojinin etkin kullanımı önemli gözükmektedir. Örneğin sınıfta video kullanımı söz konusu olduğunda yabancı dil öğretmeni, öğrenenlere sadece videoları dinletmekle yetinmemelidir.

Onların zihinsel kapasitelerini canlı tutacak birbirinden farklı stratejilere başvurmalıdır. Bu stratejilerden biri videoları farklı dinleme hızında dinletmek olabilir. Zira dinlemek yalnızca dilin seslerini duymak demek değildir. Öncelikli olan anlamın, dinleyenlerin zihninde oluşmasıdır. Nunan’a göre (2001) dinleme; işitme, dikkat etme, anlama, hatırlama, yorumlama ve cevap verme olmak üzere altı aşamadan oluşur. Bu bağlamda mevcut araştırma, videolardaki dinleme hızının anlama üzerindeki etkisini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, “videolardaki sesletim hızı yabancı dil öğrenenlerin dinlediklerini

anlamlandırmalarını ne ölçüde etkilemektedir?”, “öğrenenler hangi dinleme hızında daha başarılıdır?” soruları etrafında şekillenmektedir.

Yöntem

Araştırma, deneysel yöntem temeline dayanmaktadır. Değişkenler arasında mutlak bir karşılaştırmayı amaçlayan deneysel yöntem, birden fazla durum hakkında bilgi toplamayı, bu durumları karşılaştırarak varsa aralarında farkları belirlemeyi ve daha büyük, daha küçük, daha iyi, daha kötü gibi hükümlere varmayı hedeflemektedir (Kaptan, 1973). Araştırmada üç video kullanılmıştır. “Un festival pour retrouver le sourire” (yeniden tebessüm ettirecek bir festival) isimli videodan yavaş, “Marche Anti-Trump” (Trump karşıtı gösteriler) isimli videodan normal ve “Zoran Mandlbaum : un homme ordinaire au courage extraordinaire” (Zoran Mandlbaum: olağanüstü cesaretiyle sıradan bir insan) isimli videodan ise hızlı yürütme hızı düzeyinde yararlanılmıştır.

Videolardaki yürütme hızı 1.0 değerinde normal hız, bu değerinin altında kalanlar düşük üstünde kalanlar ise yüksek hız olarak kabul edilmektedir. Bu araştırmada yürütme hızı ayarları olarak yavaş düzey 0.5, normal düzey 1.0 ve hızlı düzey 1.4 olarak benimsenmiştir. Katılımcılarla her bir düzeyde ayrı ayrı çalışmalar yapılmış, videolar öncelikle birkaç kez ilgili düzeylerde katılımcılara topluca dinlettirilmiştir daha sonra da bireysel olarak katılımcıların dinlemeleri sağlanmıştır. Dinleme süreleri, katılımcıların lehine ya da aleyhine durumlar oluşturulması

için toplu ve bireysel çalışmalar 30 dakika ile sınırlandırılmıştır. Zira bir videonun fazla ya da az dinlenmesi anlamlandırma üzerinde olumlu ya da olumsuz etkiler yaratabilir. Dinleme aşamasından sonra her bir video için Tv 5 monde tarafından pedagojik olarak hazırlanmış anlamaya yönelik sorular tespit edilmiş ve bu soruların yer aldığı dokümanlar sırasıyla yanıtlamaları için katılımcılara dağıtılmıştır. Bu aşamada da katılımcılara 20 dakikalık süre verilmiş ve böylece onların sorular üzerinde eşit düşünme sürelerine sahip olmaları amaçlanmıştır.

Araştırma Örneklemini

Araştırma örneklemini, Fransızca Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri ve Sorunları isimli ders çerçevesinde Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Fransız Dili Eğitimi Anabilim dalından 11 yüksek lisans öğrencisi oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri “TV 5 Monde Enseigner le Français” (Tv 5 Monde ile Fransızca öğret) adlı internet sitesindeki “7 jours sur la planète” (Dünyada Yedi Gün) uygulamasındaki 3 videodan elde edilmiştir. Her biri B1 intermédiaire düzeyinde ve dünya gündemiyle ilgili farklı konuları içeren, süreleri 2,5 ile 5 dakika arasında değişen “Un festival pour retrouver le sourire” (Yeniden tebessüm ettirecek bir festival), “Marche Anti-Trump” (Trump karşıtı gösteriler), “Zoran Mandlbaum : un homme ordinaire au courage extraordinaire” (Zoran Mandlbaum: olağanüstü cesaretiyle sıradan bir insan) isimli üç video seçilmiştir (Tv5monde).

Verilerin Analizi

Araştırma sonucunda elde edilen veriler, “bulguları tanımlamayı ve belirleyiciler arasında neden-sonuç ilişkisini yorumlamayı” amaçlayan betimsel analiz (Giroux ve Tremblay, 2002) yöntemiyle çözümlenmiştir. Diğer yandan veriler arasında genellemeler yapabilmek, değişkenleri ilişkilendirebilmek için yüzde ve sıklık hesapları kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2000).

Bulgular

Yavaş dinleme hızı ile ilgili araştırma bulguları - un festival pour retrouver le sourire (yeniden tebessüm ettirecek bir festival) - aşağıdaki şekilde oluşmuştur:

Videoları dinledikten sonra katılımcılardan aşağıdaki soruları yanıtlamaları istenmiştir.

Röportajı dinleyiniz ve aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

- Où se produisent les artistes ?
- Qui est le public prioritaire ?
- Que s'est-il passé il y a un mois à Ouagadougou ?
- Pourquoi les organisateurs ont-ils décidé de maintenir le festival ?
- Pourquoi le festival voyage-t-il de villes en villes ?
- Que propose également le festival ?
- Que représente particulièrement cette 7e édition ?

Röportajı dinleyiniz, hangi ifadenin doğru hangisinin yanlış olduğunu söyleyiniz.

	Vrai	Faux
1. Le festival « Rendez-vous chez nous » est organisé pour tout le monde.		
2. Le festival n'est pas ouvert aux personnes de l'extérieur.		
3. Le public n'est pas actif pendant le festival : il regarde seulement.		
4. Le festival est organisé pour dire aux terroristes que les gens n'ont pas peur.		
5. Avec ce festival, les terroristes ne vont pas empêcher les gens de vivre leur culture, de s'aimer, de se retrouver.		

Katılımcıların videoyu anlamaları ile ilgili verileri aşağıdaki şekilde oluşmuştur.

Videoyu anlama başarı yüzdesi tablosu

Sıra No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	D.C. Sayısı	Y.C Sayısı	B.Y %
	Klasik Soru Türü							D-Y Türü Soruları							
1	+	-	-	+	-	-	-	+	+	-	-	+	5	7	41,66
2	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-	+	-	4	8	33,33
3	+	+	-	-	-	+	+	+	+	-	-	-	6	6	50,00
4	-	+	+	-	-	-	-	+	-	-	+	-	4	8	33,33
5	-	-	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	5	7	41,66
6	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	7	5	58,33
7	-	-	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	5	7	41,66
8	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-	+	4	8	33,33
9	+	+	-	-	-	-	+	-	+	-	+	+	6	6	50,00
10	-	-	+	-	+	+	-	-	-	-	+	+	5	7	41,66
11	-	-	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	4	8	33,33

Videoları yavaş hızda dinledikten sonra 11 katılımcının sorulara verdikleri doğru cevap sayıları, yanlış cevap sayıları ve başarı yüzdelerinde ilginç sonuçlar saptanmıştır. Bu düzeyde doğru cevap sayısının toplam soru sayısına oranı ile elde edilen başarı yüzdelerinin, en düşük %33,33 ile en yüksek %58,33 arasında olduğu görülmektedir. Diğer bir ifadeyle sekiz katılımcı

cının yanlış cevap sayısı doğru cevap sayısından fazla iken sadece bir katılımcının doğru cevap sayısı yanlış cevap sayısından fazladır. İki katılımcının ise doğru cevap sayıları ile yanlış cevap sayıları eşittir. Bu bakış açısıyla sekiz katılımcının başarıları % 50'nin altında kalmış, bir katılımcının başarısı da %50'nin üzerine çıkmıştır. İki katılımcının başarısı ise %50 olmuştur. Klasik sorulara verilen bazı cevaplar Tv 5 monde'un hazırladığı cevap kâğıdındaki ifadelerle bire bir aynı iken katılımcıların bazı cevapları da cevap kâğıdındaki ifadelerle aynı anlamı taşımaktadır. Dolayısıyla katılımcıların bu cevapları da doğru olarak kabul edilmiştir. Örneğin orijinal formatta soruların yanıtları şu şekilde verilmiştir:

- Ils se produisent loin des scènes habituelles.
- Les jeunes sont la priorité du festival et les personnes défavorisées.
- Il y a eu des attaques terroristes.
- Ils l'ont maintenu en signe de lutte.
- Pour décentraliser et démocratiser l'art.
- Il propose des formations.
- Elle représente un espace de partage et un exutoire.

Katılımcılar, ikinci soruya "les jeunes- gençler" yerine "public- halk" ve "defavorisé -elverişsiz" ifadesi yerine "handicapé -engelli" ifadesiyle yanıt vermişlerdir. Video çözümlendiğinde "public-halk" ifadesinin yanlış bir kullanım olmadığı görülüyor. Çünkü videoda "öncelik halka özellikle gençlere verilmiştir" (priorité est donnée au public, notamment les plus jeunes) ifadesi seslendirilmiştir. Buradan hareketle katılımcılar videoda sesletimini işittikleri kelimeyle soruyu yanıtlamışlardır. Sorunun devamı niteliğindeki yanıtta ise "defavorisé" kelimesinin eşanlamlı ifadesi olan "handicapé" terimi tercih edilmiştir.

Normal dinleme hızı ile ilgili araştırma bulguları - "Marche Anti-Trump" (Trump karşıtı gösteriler) - aşağıdaki şekilde

oluşmuştur: Videoları dinledikten sonra katılımcılardan aşağıdaki soruları yanıtlamaları istenmiştir.

Röportajı dinleyiniz ve aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

- Où le reportage se passe-t-il ?
- De quel évènement s'agit-il ?
- Dans quel contexte a-t-il eu lieu ?
- Qui?
- Quoi?
- Où?
- Pourquoi?

Röportajı dinleyiniz, hangi ifadenin doğru hangisinin yanlış olduğunu söyleyiniz.

	Vrai	Faux
1. À Washington, les manifestants étaient plus de deux millions.		
2. Les manifestants portaient des foulards roses.		
3. Des femmes célèbres ont participé à l'évènement cité dans le reportage.		
4. Moins d'un million de citoyens ont défilé dans les autres grandes villes américaines.		
5. Certains manifestants portaient des pancartes humoristiques.		

Katılımcıların videoyu anlamaları ile ilgili verileri aşağıdaki şekilde oluşmuştur.

Videoyu anlama başarı yüzdesi tablosu

Sıra No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	D.C. Sa-yısı	Y.C Sa-yısı	B.Y %
	Klasik Soru Türü							D-Y Türü Soruları							
1	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	9	3	75,00
2	+	-	+	+	+	-	+	-	+	+	+	-	8	4	66,66
3	-	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	-	7	5	58,33
4	+	-	+	+	+	+	-	+	-	+	-	+	8	4	66,66
5	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	9	3	75,00
6	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+	10	2	83,33
7	-	+	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	8	4	66,66
8	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+	-	+	9	3	75,00
9	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	10	2	83,33
10	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	10	2	83,33
11	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	-	+	8	4	66,66

Normal dinleme hızında katılımcıların başarı yüzdeleri %58,33 ile % 83,33 arasında oluşmuştur. Dolayısıyla bütün katılımcıların başarıları %50'nin üzerindedir. Ayrıca bütün katılımcıların doğru cevap sayıları yanlış cevap sayılarından fazladır.

Hızlı dinleme hızı ile ilgili araştırma bulguları ise - “Zoran Mandlbaum : un homme ordinaire au courage extraordinaire” (Zoran Mandlbaum: olağanüstü cesaretiyle sıradan bir insan) - aşağıdaki şekilde oluşmuştur:

Videoları dinledikten sonra katılımcılardan aşağıdaki soruları yanıtlamaları istenmiştir.

Röportajı dinleyiniz ve aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

- De qui parle l'émission ?
- Où habite cette personne ?
- Comment est la ville ? Où se situe-t-elle ?
- Quels éléments de la ville sont beaucoup filmés
- À votre avis, pourquoi ces éléments sont-ils filmés avec insistance ?
- D'après ses vêtements et son attitude, que peut-on dire sur cette personne ?

Röportajı dinleyiniz, hangi ifadenin doğru hangisinin yanlış olduğunu söyleyiniz.

	V	F
1. Il y avait des pourparlers pour que la région de Mostar devienne croate.		
2. Peu de Croates habitaient la région de Mostar.		
3. Au moment des pourparlers, on a commencé à persécuter les musulmans à Mostar.		
4. Sur la rive gauche de la rivière Neretva, c'est-à-dire la partie est de Mostar, la population était majoritairement musulmane.		
5. Il y a d'abord eu la guerre contre les Serbes, puis entre les Croates et les musulmans.		
6. Janja Veljokvic n'a jamais quitté le quartier musulman.		

Katılımcıların videoyu anlamaları ile ilgili verileri aşağıdaki şekilde oluşmuştur.

Videoyu anlama başarı yüzdesi tablosu

Sıra No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	D.C. Sa-yısı	Y.C Sa-yısı	B.Y %
	Klasik Soru Türü							D-Y Türü Soruları							
1	+	+	-	+	+	-	-	+	+	+	-	+	8	4	66,66
2	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+	9	3	75,00
3	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	-	8	4	66,66
4	-	+	+	-	+	+	-	+	-	+	+	-	7	5	58,33
5	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	+	9	3	75,00
6	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+	10	2	83,33
7	-	-	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	9	3	75,00
8	+	-	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	8	4	66,66
9	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	9	3	75,00
10	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	10	2	83,33
11	+	-	+	+	+	-	+	-	-	+	+	+	8	4	66,66

Normal dinleme hızındaki değere dört birim eklenerek 1.4 değerinde gerçekleştirilen yüksek dinleme hızında ise katılımcıların başarı yüzdeleri normal dinleme hızındaki başarı yüzdeleriyle aynı oranda gerçekleşmiştir. En düşük başarı yüzdesi %58,33 olurken en yüksek başarı yüzdesi %83,33 ol-

muştur. Aynı şekilde normal dinleme hızında olduğu gibi bütün katılımcılar soruların çok büyük bir çoğunluğunu doğru olarak yanıtlamışlar ve başarı yüzdeleri % 50'nin üzerinde oluşmuştur.

Sonuç ve Öneriler

Yabancı dil öğretiminde videolarda dinleme hızının anlama üzerindeki etkisini saptamayı amaçlayan araştırma, katılımcıların yavaş dinleme hızında anlamada başarısız oldukları normal ve hızlı dinleme hızlarında ise başarılı oldukları sonucunu ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, sıklıkla dillendirilen yabancı dilde yavaş konuşulduğunda yabancı dile yeterince hâkim olmayanların anlamalarının daha etkin olacağı inancını çürütmektedir. Katılımcılardan yavaş dinleme hızında başarısız olmalarının nedenleri konusunda dönüt alındığında onlar, yavaş sesletimin dikkatlerini dağıttığını, konsantrasyonlarını bozduğunu, Türkçe düşünmelerine neden olduğunu ve dolayısıyla kelimelerin Türkçe karşılıklarını bulmaya çalıştıklarını, kelimeler arasında kopukluk olduğundan cümlelerin anlamlarını kaçırdıklarını ifade etmektedirler. Normal ve hızlı dinleme hızında ise şayet konsantre olmuşlarsa bu tür aksaklıkları yaşamadıklarını dile getirmektedirler. İfade edilen anlamada anadili söz konusu olsa dahi etkin şekilde anlamlandırmayı zorlaştıran birçok etken söz konusudur. Özellikle yabancı dilde anlamadaki başarı bir yandan dinleyicinin dil düzeyine diğer yandan sözcüleyen öznenin konuşma özelliklerine bağlıdır. Ayrıca söylemin içeriğini de unutmamak gerekir (Korkut, 2004). Bu olumsuzlukların yanında bazı durumlarda tamamen dinleyiciden kaynaklanan psikolojik nitelikli dinleme olumsuzluklarıyla da karşılaşmak mümkündür. İster anadilini ister herhangi bir yabancı dili mükemmel şekilde kullanan biri söz konusu olsun zaman zaman bu bireyin, söylenileni anlamadığı durumlar mevcut olabilir. Böyle bir durumda birey büyük bir olasılıkla söylenileni dinlememiş, iletişim durumunda olmasına rağmen zihnini başka düşüncelerle meşgul etmiştir. Dolayısıyla dinlemeye, özellikle bir yabancı dil öğrenimi ya da öğretimi söz ko-

nusu olduğunda en az diğer dil yeterlilikleri kadar önem verilmelidir. Yabancı dil öğretiminde dört temel becerilerden en zor gelişeni dinleme becerisidir. Bunun yanı sıra yabancı dil derslerinde dinleme becerisini geliştirmeye dönük sınıf içi çalışmalara yeterince zaman ayrılmadığı gözlenmektedir. Özellikle öğrenci başarısının ölçülmesinde ağırlık dilbilgisi ile okuduğunu anlamaya verilmekte dinlediğini anlama becerisini ölçmek için herhangi bir değerlendirme çalışmasına çoğunlukla yer verilmemektedir (Demirel, 2008).

Türkiye’de yabancı dil öğretimi okulla sınırlı kalmaktadır. Yani öğrenenlerin okulda öğrendikleri yabancı dili evde ya da sokakta kullanma imkânları yoktur. Dil okulda devamlı öğretilse bile evden ve çevreden destek bulması gerekir (Crystal, 2005). Ülkemizde sosyolojik olarak yabancı dil öğrenenlere bu tür bir destek vermek mümkün olmayacağına göre okulda, özellikle erken yaşlarda yabancı dil öğretiminin sözel anlama ve anlatım boyutlarına çok daha fazla öncelik verilmelidir. İlkokul beşinci sınıfın yabancı dil ağırlıklı sınıf haline dönüştürülmesinin planlandığı bir dönemde 5.sınıf yabancı dil müfredatı bu yönde hazırlanmalı ve uygulamalarda çoğunlukla sözel becerilerin geliştirilmesine yer verilmelidir. Doğal ya da doğal olmayan ortamlarda bir yabancı dili öğrenirken çocuklar, sözel dil becerilerini kullanmada daha başarılı olabilmektedirler. Yetişkinler uzun süre tek bir ses yapısıyla yani sadece ana dilinin ses yapısıyla karşı karşıya kaldıklarından bir ses alışkanlığı edinmişlerdir. Daha açık bir ifadeyle anadilin ses yapısı bir başka dilin ses yapısını öğrenmede sınırlandırıcı bir role sahip olabilmektedir. Çocuklarda henüz böyle bir ses alışkanlığı oluşmadığından bir yabancı dilin sesletimini gerçekleştirmede ve sonraki dönemlerde onları uygulamada yetişkinlere göre çok daha başarılı olabilmektedirler. Bu açıdan bakıldığında yabancı dil öğretilmeye henüz yeni başlanıldığı ilkokul 2. sınıf ve sonraki sınıflarda sözel dil becerilerini kullanmaya ve geliştirmeye yönelik uygulamaların yaygınlaştırılması gerekli görülmektedir (Bozavlı, 2013). Bu çerçevede uygulamalarda teknolojiden

etkin şekilde yararlanılmalıdır. Videoların dinlettirilmesinde yavaş dinleme hızından ziyade normal ve hızlı dinleme hızı kullanılmalıdır. Gerçek iletişim ortamları olan sosyal yaşamda yavaş konuşan bir birey, dinleyenlerde bıkkınlık uyandırır. Genellikle normal konuşma hızında konuşanlarla karşılaştığımız iletişim durumlarında bazen de normalinden hızlı konuşan bireylerle de karşılaşabilmekteyiz. Dolayısıyla yabancı dil öğretiminde hızlı dinleme etkinlikleri yapmak, ilerleyen dönemlerde böyle olası durumlarla karşılaşmalarında öğrenenlerin bocalamalarını önleyebilir. Gerçekte İspanyolca öğrenildiğinde hızlı dinleme etkinlikleri yapmak kaçınılmaz olacaktır. Zira İspanyollar, dillerini hızlı konuşmaktadırlar. Lyon üniversitesi araştırmacılarının yedi farklı dili (İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, Japonca, İspanyolca, Çince) anadili olarak konuşan 59 kişiyle yaptıkları bir araştırma (Slate, 2011), saniyede en fazla hece üreten İspanyolların diğer milletlerin vatandaşlarına göre daha hızlı konuştukları sonucuna ulaşmıştır.

Kaynaklar

- Bozavlı, E. (2013). Okulda Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretiminde Sözel Dil Becerilerinin Kullanımı. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Sayı 1, Cilt 2. S: 32-43.
- Chun, D.M. & Plass, J.L. (1996). Effects of multimedia annotations on vocabulary acquisition. *The modern language journal*, 80, 183-197. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1540-4781.1996.tb01159.x>
- Crystal, D. (2005). *Dillerin Katli* (Çev: Cansız, G. (2015).. 3. Baskı. İstanbul: Profil Yayıncılık.
- Çavuşoğlu Deveci, C., Arslan Buyruk, A., Erdoğan, P. & Yücel Toy, B. (2016). İngilizce Konuşma Becerisinin Öğretimine İlişkin İhtiyaçların Değerlendirilmesi. *Turkish Studies- International Periodical for the languages, literature and history of Turkish or Turkic*. Volume: 11/14. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9919>, p. 915-934
- De Boysson-Bardies, B. (1996). *Comment la parole vient aux enfants*. Paris: Editions Odile Jacob.

- Delacroix, H. (1930). *Le langage et la pensée*. Paris: Librairie Félix Alcan.
- Delacroix, H. (1934). *L'enfant et le langage*. Paris: Librairie Félix Alcan.
- Demirel, Ö. (2008). *Yabancı Dil Öğretimi, Dil Pasaportu, Dil Biyografisi, Dil Dosyası*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ganoac'h, D. (2006). *L'apprentissage précoce d'une langue étrangère: le point de vue de la psycholinguistique*. Paris: Hachette.
- Giroux, S. & Tremblay, G. (2002). *Méthodologie des sciences humaines, la recherche en action*. Québec: Erpi.
- Kaptan, S. (1973). *Bilimsel Araştırma Teknikleri*. Ankara: Rehber Yayınevi.
- Korkut, E. (2004). *Pour apprendre une langue étrangère (FLE)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- L.Wyatt, G. (1973). *La relation mère-enfant et l'acquisition du langage*. Bruxelles: Pierre Mardaga.
- Moreau, M-L. & Richelle, M. (1997). *L'acquisition du langage*. Paris: Mardaga.
- Nunan, D. (2001). *Designing Tasks for the Communicative Classroom*. Cambridge: CUP.
- Rosio, S.A. (2012). *The importance of teaching listening and speaking skills*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Spain: Universitas Complutensis Matritensis.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2000). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- <http://www.tv5monde.com/cms/chaine-francophone/info/p-1914-7-jours-sur-la-planete.htm>
- <http://www.slate.fr/lien/43391/langage-linguistique-rapidite>